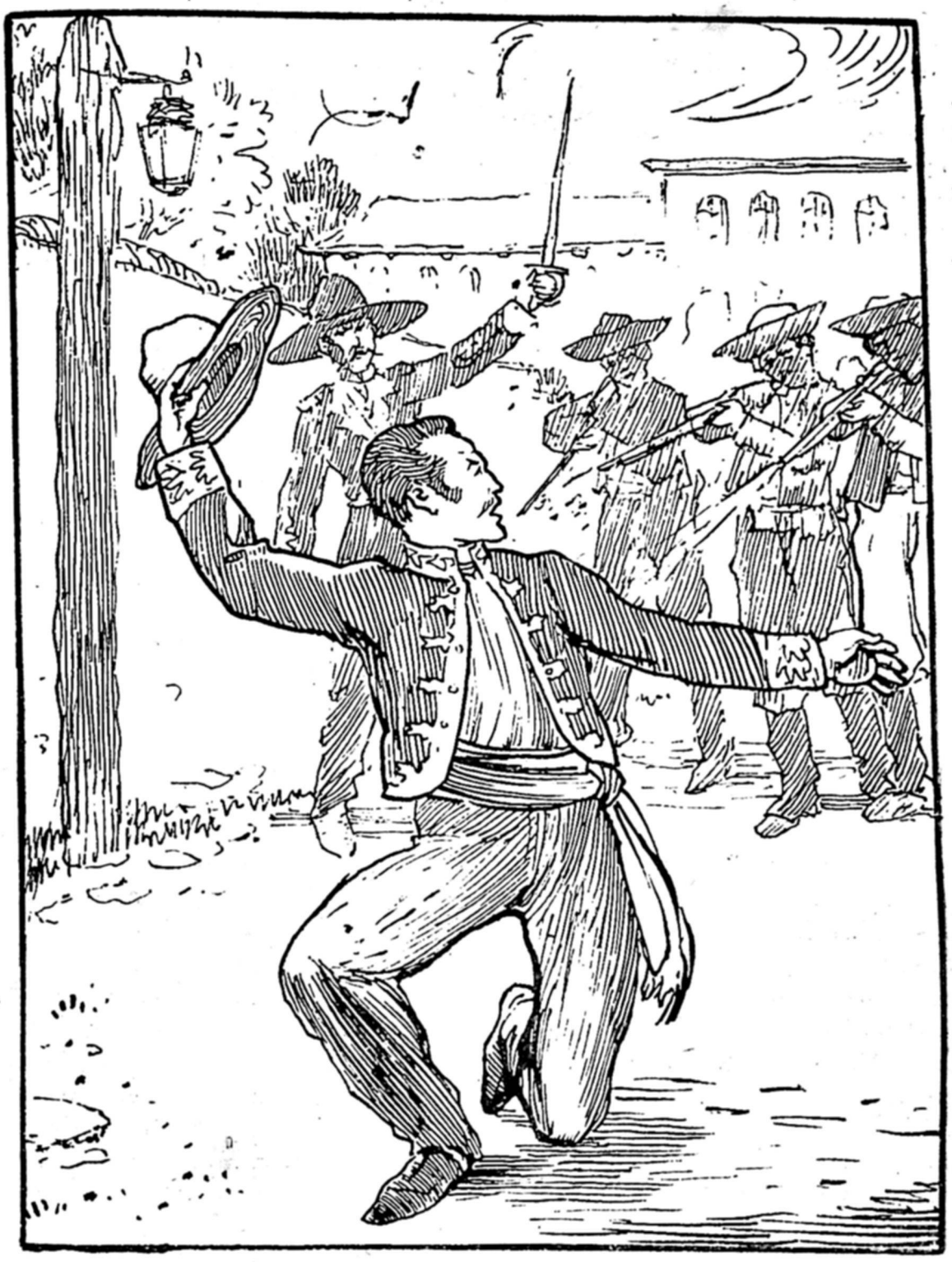

Dood van generaal Mendez

Den dag die volgde op de aanhouding van keizer Maximiliaan werd generaal Mendez door zijn bediende verraden en werd deze dappere gevangen genomen.

Daar hij vroeger de vijandelijke generaals Arteaga en Salazar zonder vorm van proces had laten fusilleeren, zou men op hem hetzelfde toepassen.

Hij werd naar de Plaza de Toros gebracht. Mendez was kalm en rookte een sigaret. Met de hand wuifde hij zijn vrienden, die aan een venster stonden, toe.

Mendez wilde niet langs achter gefusilleerd worden zooals dit in Mexico de gewoonte was. Op een knie gezeten, keerde hij zich om, hief de hand in de hoogte en riep luidkeels: *Viva Mejico!*

Toen vielen de schoten die een einde stelden aan het leven van een van Maximiliaan's getrouwen.

— Het zat er in, Jan, maar het wilde er niet uit... Ik was ook te bevreesd... Maar nu is het opengegaan en ge zult nog verwonderd staan over hetgeen ik doen ga!

Ze kochten een schoon halssnoer voor de keukenmeid en brachten Kobe tot bij het klooster.

— Amigo, zei don Diego, ruk uit, sla er op los en kom met de lauweren van den zege getooid bij ons terug.

— Wat zegt hij, Jan?

— Dat ge nu het klooster in moet, uw best moet doen in de keuken en gelijk de vetten os te Antwerpen, met lauweren getooid, moet terugkeeren...

— Ik versta er niets van, meende Kobe, maar dat ik genoeg zal eten, daar geef ik u mijn woord op...

Kobe, nageoogd door de twee mannen, stapte haastig over het plein en de poort werd voor hem ontsloten.

— Hij zit er binnen, zei Jan.

— Ik hoop dat hij er zal buiten komen met den keizer.

Zij keerden terug naar de herberg.

— Ik ga een paard koopen, sprak don Diego, om spoedig bij den Witten Vogel te wezen en hem te vertellen hoever wij het reeds gebracht hebben.

Hij is een wijze man en twee menschen weten meer dan een, zoodat het niet slecht zal wezen hem verder te raadplegen over hetgeen ons te doen staat...

— En ik?

— Gij moet hier blijven... Ge kunt nooit weten wat er met uw gezel gebeuren gaat...

— Het is waar... Hij zou hier dan hulpeloos staan.

— Ge moet dezen avond naar den winkel van Gil Blas, om er met de Puabla te spelen, want wij moeten de vriendschap met den kapitein warm houden...

Waarschijnlijk zal zijn knecht Gonzales hem vergezellen en bekomt ge van hem al nieuws over uw vriend...

— Wanneer keert gij weder?

— Zoo spoedig mogelijk... Zeg aan Alfonso dat ik voor zaken de stad heb moeten verlaten... Hij zal u nog wel uitnoodigen in zijn woning, want bij hem zal nog steeds de zoete hoop blijven, dat hij u zijne nicht Carmen zal kunnen opsolferen...

— Moet ik zijn uitnoodiging aannemen?

— Dat spreekt... Wij mogen geen middel verzuimen om in de nabijheid van den keizer te komen... Wie weet verandert Carmen niet van gedacht...

— Dat geluk zal mij niet geschonken worden, zuchtte Jan... Mijn droom zal niet uitvallen...

— Ik geloof het, lachte don Diego, want ik heb hem vóór u gedroomd...

Don Diego kocht een prachtig rijdier, met een rijk getuig en reed fier op het ros gezeten naar de grot der eedverbondenen, zooals hij de spelonk noemde.

Jan van 't Schelleken slenterde in den morgen door de straten der stad, om naar de uitstallingen der winkels te kijken, maar in ieder venster zag hij het beeld van Carmen voor zijn oogen oprijzen...

Hij liet zich bij een haarkapper hoofd en gelaat verzorgen en in den spiegel zag hij het schoone meisje hem lachend komen groeten...

In eene herberg stond het gelaat der mooie meid in den wijn van zijn beker...

Hij stak eene sigaret op en de rookwolkjes kronkelden en kwamen samen om eene Carmen te vertoonen...

Terug op straat stapte hij haastig eene hupsche Mexicaansche na, met de overtuiging dat het de nicht van den kapitein was, maar als hij haar naderde zag hij dat hij zich had bedrogen...

Toen hij voorbij een winkel kwam, waar kostbare kleinooden waren uitgestald, zei hij tot zich zelf:

— Jan, ge zijt een ezel, die voor Kobe moet onderdoen... Hij heeft nochtans u het voorbeeld gegeven...

Hij trad den winkel binnen en kocht een rijk halssnoer.

— Het zal wel niet baten, maar ik wil het meisje toch een herinnering van mij laten...

Zoo bracht hij den dag door met aanhoudend aan Carmen te denken en tegen den avond spoedde hij zich naar de achterkamer van Gil Blas, om er den kapitein te zien en iets over dezes nicht te vernemen. Aan den Rooie dacht hij niet eens...

Het bedroefde hem zeer uit den mond van Alfonso te hooren dat Carmen door de koorts was aangegrepen geworden en krank te bed lag...

— Erg bleek het niet te wezen, meende de kapitein, maar eenige dagen rust moest zij ongestoord nemen...

— Dat is... dat is erg verdrietig, zei Jan.

— Ziek zijn is altijd verdrietig, meende de kapitein.

— Ja, maar ik doelde niet op haar ziek zijn maar op haar rusten.

— Ja, dat is ook verdrietig, vooral als men jong is.

— Die driedubbele muilezel wil mij niet begrijpen, dacht Jan... Hoe moet ik hem dat aan zijn verstand brengen? Ik zal met de deur in huis vallen, want met mijn gebroken Spaansch gaat het toch niet rond den pot te draaien...

En hij zei kortweg:

— Ik zou uwe nicht willen bezoeken.

— Dat zal nu niet gaan.

— Wilt gij haar dan dit pakje van mijnentwege overhandigen?

— Het bevat?...

— Een geschenk.

— Voor mijne nicht? vroeg de kapitein, veel moeite doende om de grootste verwondering te laten blijken.

— Ja, omdat... daar... ik wilde..., stotterde Jan, die in het Spaansch geen woorden vond om te zeggen dat hij Carmen wilde een blijk geven van zijn voldoening over den avond dien hij bij haar had doorgebracht.

Hij zou trouwens in het Vlaamsch ook niet de noodige uitdrukking gevonden hebben, want op het Schelleken, als hij een buurmeisje wilde opvrijen, waren er niet veel woorden noodig.

De kapitein haalde hem uit de verlegenheid door zonder verder omhaal het pakje in den zak te steken en te zeggen:

— Ik zal het haar overhandigen in uwen naam...

Hij dacht zich deze inbreuk op de Mexicaansche wellevendheid te mogen veroorloven om den rijken jongeling, die naar de hand zijner nicht dong, daar was hij nu overtuigd van, niet te ontstemmen...

Er werd gespeeld, en van Carmen niet meer gesproken.

— Ik heb vernomen, zei de kapitein, dat uw knecht in mijn dienst is overgegaan.

— Ja, hij was te onbeholpen om mij en mijn oom te dienen... Ik heb spijt dat ik hem uit Engeland heb medegebracht...

— Bij mij, heeft de keukenmeid gezegd, zal hij alleen wat grof werk te verrichten hebben...

— Daar zal hij beter voor geschikt wezen ook...

— Hij is een Engelschman?

— Onvervalscht... Ge hebt zijn rood haar en zijn besproet gelaat maar te bezien, om er zeker van te zijn.

— Hij kent geen Spaansch?

— Een paar woorden.

— Dat heeft men ook doen gelden om hem te doen aannemen als knecht... Hij kan dan buiten weinig gaan vertellen van al wat in het klooster geschiedt...

— Ik hoop juist het tegenovergestelde, dacht Jan, en knikte bevestigend.

Toen zij naar huis gingen, ondervroeg hij den knecht van Alfonso en vernam dat zijn vriend het allerbest stelde en het reeds gewoon was in de woning van den kapitein.

— De keukenmeid houdt zeer veel van hem, voegde Gonzales er bij, en hij zal het niet slecht vinden bij ons... Ik heb ook veel voor hem over... Hij is een man van de daad... Het haar van Gil Blas hangt nog vol siroop... De vent krijgt het er niet uit!

— Als hij de keukenmeid maar niet met den kop in haren stoofpot steekt!

De hemel beware ons van zulk een onheil! Zij kookt veel te goed om zoo behandeld te worden...

Jan ging naar bed, kon niet in 't slaap geraken en, als hij eindelijk insluimerde, droomde hij van Carmen, die door Kobe met het hoofd in een emmer water werd geduwd, welke daad Jan deed razend worden van woede, zoodat hij den Rooien omver schoot en met het kille zweet op het gansche lichaam wakker schoot...

Des anderdaags, in den vroegen morgen, was don Diego terug in de herberg.

— Santa Fé de Bogotta! amigo! zoo riep hij uit toen hij de gelagzaal binnentrad, waar Jan van 't Schelleken zich alleen bevond, bij de tafel gezeten waarop zijn morgenmaal onaangeroerd stond, en hij strak voor zich uit staarde, het hoofd rustend in beide handen, de armen met de ellebogen op het tafelvlak.

— Slecht ontvangen bij den Witten Vogel, beste vriend... Hij is niet tevreden over ons!

— Dan heeft hij twee keeren werk, antwoordde Jan allerlaconisch, eens om zijn misnoegen te betuigen en eens om weer goed gezind te worden.

— Dat is waar, maar zijn houding heeft mij toch een oogenblik aangezet hem toe te snauwen: doe het dan zelf, roodkop!

Maar hij is de leider van ons eedverbond, de tucht is bij ons hoofdvereischte en ik heb mijn tong maar voor de tanden gehouden.

— Wat wenscht de Roodhuid dan dat wij hier doen? vroeg Jan.

— Ik heb hem van naaldeken tot draadje alles uitgelegd: wat gij, wat uw vriend en wat

ik hebben verricht. Ik dacht een paar woorden aanmoediging te zullen hooren, alhoewel hij daar karig mede omspringt, maar ge zijt er wel mede!

Hij nam zijn eeuwige pijp uit den mond, legde ze op de tafel en bleef een stond nadenkend zitten.

Toen sprak hij:

— Het is bitter weinig.

— Wat?

— Hetgeen gij gedaan hebt... Het brengt ons geen stap vooruit... Gij zijt in het klooster geweest en gij hebt den keizer van verre gezien... Uit geheel uw verhaal is niets anders op te maken... Kunt gij er iets anders uit afleiden?

Ik moest neen antwoorden...

— En, wat gaat ge nu doen?...

— Ik ben naar hier gekomen, om uwen raad in te roepen... Wat staat er ons te doen?

— Al mijne hoop is op den jongen gevestigd, die er in gelukt is in het klooster te verblijven... Komt deze tot niets meer dan hetgeen gij tot heden hebt bereikt, dan blijft er nog alleen mijn plan uit te voeren... Een gewapende aanval op het klooster, met de Indianen waarover ik kan beschikken om den keizer met geweld uit de handen zijner vijanden te halen...

— Ja, zei Jan, zijn plan is het beste... Het gaat bij de Roodhuiden zooals bij de blanken: ieder is er van overtuigd dat zijn opvatting de eenige goede is.

— Denkt gij dat er van uw gezel iets te verwachten is?

— Ik weet er niets van?

— Hebt ge gisteren avond den kapitein gezien?

— Ja...

— Met hem over het klooster gesproken?

— Een paar woorden.

— Wat wist hij te vertellen.

Op zeer droeven toon antwoordde Jan:

— Carmen is ziek.

— En verder?

— Niets... Is het soms niet genoeg?

— Het is bitter weinig, zou de Witte Vogel zeggen!

— Voor mij is het dan toch zeer veel, meende Jan verontwaardigd.

Don Diego keek hem verbaasd aan, een oogenblik slechts, en begon dan luidop te lachen.

— Madre de Dios! het is waar, gij zijt tot over uw ooren verliefd...

En na een stond overweging:

— Maar gij hebt gelijk, het is in ons belang, het doet mij plezier dat de nicht van den kapitein ziek is...

— Wat raast ge? kreet Jan verbolgen.

— Niet te haastig, amigo... Ik wil beduiden dat een kranke meid u zal toelaten een bezoek in het klooster af te leggen en de gelegenheid te vinden met uwen makker te spreken...

— Het arme meisje moet rusten, mag niet gestoord worden, het is haar verboden mijn bezoek te ontvangen, heeft de kapitein mij uitdrukkelijk verklaard...

— Tegenslag, meende don Diego... Maar, gij moogt toch den kapitein een bezoek brengen, om naar den toestand van zijne nicht te vernemen...

— Dat is zoo... Daar had ik niet aan gedacht...

Jan was rechtgesprongen...

— Ik ga er dadelijk op af...

— Vergeet niet naar Kobe te vragen, want dat is belangrijker dan de ziekte van Carmen...

— Don Diego! riep Jan, die weer kwaad werd.

— Ik bedoel voor onze onderneming, beste vriend... Dat moet gij toch toegeven...

— Als het u plezier kan doen... Tot straks..

Met snelle stappen verliet hij de gelagzaal.

Hij ging zoo spoedig als zijne beenen het toelieten door de straten der stad en, had hij het gedurfd, hij zou op een drafje zijn weg hebben voortgezet...

Als de eerste poort, die op het plein uitgaf, achter hem was dichtgevallen, mocht hij niet verder gaan, op bevel van den officier der wacht, en het was slechts na een half uur talmen, dat de kapitein verwittigd werd...

Deze laatste kwam Jan halen en bracht hem naar zijne woning.

Als zij daar gezeten waren, bij een beker wijn, zei Alfonso:

— Wanneer gij nog eens naar hier komt, verwittig mij dan op voorhand, want ik zou niemand in mijne woning mogen ontvangen... Men heeft het volle recht u op te sluiten, als gij ongevraagd hier durft te komen...

— Hoe is het met mejuffer Carmen gesteld?

— Zij heeft een rustigen nacht doorgebracht... Er is geen onmiddellijk gevaar... Uw geschenk heeft haar veel genoegen verschaft.

Hij dorst niet te zeggen dat het meisje geweigerd had het halssnoer aan te nemen...

— Dat doet mij plezier, antwoordde Jan... En hoe stelt het Rooie Kobe?

— Wie?

— Mijn gezel... Ik wil zeggen: mijn knecht... Of om hem nauwkeurig aan te duiden: uw dienaar?

— Dat zal ik u niet kunnen zeggen... Hij is eigenlijk in dienst van mijne kokin... Ik zal haar doen roepen...

— Geef u die moeite niet... Ik zal Kobe wel even kunnen spreken, niet waar?... Ik heb hem nog het een en ander te vragen...

En toen hij bemerkte dat de Puabla hem verwonderd aankeek:

— Over voorwerpen die hij heeft geborgen of verloren, want wij vinden ze niet terug...

— Ha, zoo... Wanorde... Ik zal den jongen hier doen komen...

Rooie Kobe stond eenige oogenblikken later voor zijn vriend.

— Hang nu den boeren pummel uit, zei Jan, zoo erg als ge het maar kunt en antwoord met korte woorden... Hoe gaat het?

— Goed,

— Iets gezien?

— Veul.

— In ons belang, dat ons dienen kan?

— Ja...

— Ik zal trachten met u alleen te spreken...

— Dat moet...

Jan nam afscheid van de Puabla.

— Ik verzoek u veel complimenten van mijnentwege aan mejuffer Carmen over te maken... Ik wensch haar een spoedig herstel, want ik snak er naar nogmaals van haar aangenaam gezelschap te genieten.

En als hij dat alles in een adem gezegd had, dacht Jan van 't Schelleken:

— Waar ik de woorden haal, de duivel weet het... Sinds ik op Alfonso's nicht verliefd ben, spreek ik veel beter Spaansch en bezit veel schooner manieren...

De kapitein wilde hem vergezellen.

— Spaar u die moeite, zei Jan... Mijn knecht... Ik wil beduiden: uw knecht zal mij wel tot aan de poort vergezellen.

Een handdruk en hij stond met Kobe buiten de woning van de Puabla.

Langzaam wandelde zij over het voorhof.

— Spreek nu haastig, Kobe.

— Met weinig woorden?

— Geen tijd verliezen... Wat hebt ge gezien?

— Den keizer...

— Waar?

— In zijn kamer, zooals ik thans voor u sta.

— Met hem gesproken?

— Neen, maar ik heb hem het briefje kunnen geven.

— Zonder dat iemand het opmerkte?

— Neen...

Jan schrok geweldig.

— Heeft iemand het gezien?

— Ja, Panpeloena.

— De keukenmeid... En wat gebeurde er?

— Er gebeurde niets... De keizer stak het rolletje haastig weg en Panpeloena deed percies alsof zij het niet bemerkt had... Maar ik had goed gezien, Jan dat zij het gezien had...

En als wij met de schotels terug naar de woning van den kapitein gingen, want de nicht van den kapitein ligt krank te bed en de keukenmeid moet nu den keizer dienen, zei ik tot Panpeloena:

— Toekomenden keer ziet ge naar buiten begrijpt gij, als ik den keizer nog eene sigaret wensch te geven.

— Hij heeft sigaretten genoeg.

— Dat gaat u niet aan...

— Wat was het, Koba, vroeg ze, want ze noemt mij Koba, want Kobe kan ze niet goed uitspreken.

— Dat gaat u nog minder aan...

— Gij hebt in mij geen vertrouwen?

— Ja wel, maar niet genoeg om u dat te zeggen.

— Het is goed...

Maar als wij in de keuken waren gekomen, begon ze mij te fleemen om toch maar te weten wat dat rolletje papier beteekende.

— Laat me gerust, zei ik... Al stond ge op uwen kop te draaien als een pin, ik zeg u niets.

— Dat zullen we zien...

— Niet kwaad worden...

— Ik ga dadelijk den heer de Puabla verwittigen en onze heer zal wel het middel vinden om u te doen klappen...

Ik werd weer kwaad, Jan, en ik greep haar bij den nek, en daar is grijpen aan, want er zit spek in.

— Panpeloena, zegde ik haar toen, Panpeloena geen woord meer, of ik duw u met den kop in uwen broodoven en laat u aan uw lot over... Nooit ziet ge mij nog weder...

Het ging rapper dan ik dacht, want ze was met het hoofd al zoo dicht tegen den oven, dat de haren verzengden...

Zij sprak van Koba op alle mogelijke toonen en zwoer mij op het beeld van Onze Lieve Vrouw, dat ze er aan niemand een woord zou

van loslaten en mij nooit meer zou vragen wat het beteekende.

Zóó doen wij dat, Jan...

— Ge zijt een echte « manskerel » geworden, Kobe, zei hij met overtuiging.

— Dat zegt iedere knecht en iedere meid hier, want onze vriend Gonzales heeft mijn naam gemaakt tusschen de dienaars van den kapitein... Wie mij scheef zou durven bezien, ja, zou ik bij den kop pakken en ergens in duwen...

— Het siroopvat van Gil Blas heeft u het goede stelsel doen ontdekken... Maar, kunt ge Panpeloena betrouwen?

— Zeker, ja, dat ik haar reeds gesproken heb van onze onderneming...

— Kobe, wat hebt ge uitgericht! kreet Jan verschrikt.

— Wees gerust, ik heb niet te veel losgelaten, van u of van don Diego niet gesproken, haar alleen gezegd dat ik tot eene orde behoor die den keizer wil verlossen...

Gaat zij een verraad bij den kapitein plegen, dan kan men mij maar gevangen zetten...

Ik zeg dan dat ik haar iets heb willen wijsmaken om mij te doen gelden...

Hoe vindt gij 't, Jan, dat ik het heb afgesponnen?

— Ik kan er niets van vinden, Kobe, want het komt alles zoo onverwacht en zoo gewaagd...

Maar de Witte Vogel, de oude Indiaan der grot wil dat er iets beproefd wordt om den keizer te verlossen... Ik zie niet in wat en het is noodig, want de tijd dwingt...

— Zeg den Witten Vogel dat ik er mede bezig ben, sprak Kobe trotsch... Morgen of overmorgen kom ik u in de herberg vervoegen en gij zult er meer van hooren...

— Goed, want wij hebben hier al te lang reeds staan praten... Het moet argwaan verwekken... Goeden dag, Kobe... Houd uwe hand maar voor u en maak eene sierlijke buiging.

Kobe gehoorzaamde en Jan verliet het klooster...

Wanneer hij in de herberg kwam en er don Diego vond bij een doos sigaretten en eene groote kruik wijn, in een zetel eene groote rust genietend, de oogen half gesloten en de beenen wijd uitgestrekt, sprak hij:

— Carmen is aan de beterhand...

— Zoo, antwoordde don Diego, wien de gezondheidstoestand van Alfonso's nicht weinig belang inboezemde... Zoo... En hebt gij uwen gezel gezien en gesproken?

— Ja, ongevoelig mensch, zei Jan op weinig tevreden toon... En ik heb veel nieuws vernomen, dat den Witten Vogel dient medegedeeld...

En hij verhaalde zoo getrouw mogelijk al wat Kobe hem had verteld.

— Santa Fé de Bogota! riep don Diego uit. Had ik geen gelijk u te zeggen, dat de ziekte van Carmen onze onderneming baat zou bij brengen!

Ware het meisje niet ziek geworden, Panpeloena zou den keizer niet gediend en uw makker zou hem het briefje niet kunnen overhandigen hebben...

Dat is gelukt, maar dat de keukenmeid alles heeft opgemerkt, dat is niet gelukt!

Het wijf zal ons verraden!

Uw vriend waagt te veel.

— Wie niet waagt, die heeft niet, en een sterken durf is dikwerf beloond geworden...

— Zeker, maar als deze Panpeloena het spel verklapt dan kunnen wij optrekken... Als we niet bij den kraag worden gevat, om den keizer gezelschap te gaan houden.

— Gij vergeet dat de keukenmeid dol verzot is op mijn vriend Kobe en dat er een bakoven in de keuken van den kapitein bestaat, waar zij haar hoofdhaar aan verzengd heeft!

— Ik heb er toch geen vertrouwen in... Dezen avond gaan we naar den winkel van Gil Blas... We zullen daar wel aan de Puebla opmerken of er reeds iets is uitgelekt... Komt hij niet...

— Dan zal de ziekte van Carmen hebben toegenomen...

— Of is uw gezel vastgenomen en zullen wij goed doen zoo spoedig mogelijk naar de grot af te reizen...

— En Kobe in den brand laten!

— Ja, en Carmen ook, willen wij ons wel redden!

— Gij ziet alles te zwart in, don Diego.

— Amigo, dat is nog de beste manier om het in te zien. Is het dan helder, dan doet het zooveel plezier te meer...

Toen zij tegen den avond in hun kamer bezig waren met zich op te schikken om naar de speelkamer van Gil Blas te gaan, ten einde te vernemen of er niets gebeurd was in het klooster, kwam Kobe de trap opgestormd en het vertrek binnen, waar hij buiten adem, hijgend voor hen staan bleef.

— Daar begint het spel! kreet don Diego, toen hij den Rooie daar zoo zag naar adem snakken.

— Wat is er voorgevallen? vroeg Jan...

Spreek dan toch, Loenhoutsch kieken dat ge daar zijt... Ge doet ons beiden schrikken en beven...

— Laat mij toch eerst wat rusten, zei Kobe, wiens longen nog altijd open en toe gingen als blaasbalgen van eene smidse en die met moeite spreken kon...

— Ik heb het wel voorspeld, sprak don Diego, die meende te verstaan dat er iets belangrijks gebeurd was.

— Ik weet nog niets, deed Jan hem opmerken.

En tot Kobe:

— Hewel, gaat ge ons nu zeggen waarom gij als een opgejaagde hond hier komt binnengesprongen?... Waarom hebt gij zoo geloopen als een hazewind die een blikken bus aan den staart voelt?

— Wel, zei Kobe, omdat het noodig was...

— Deezeken van Manekensveere! riep Jan uit... Gij zoudt een aartsengel zijn geduld doen verliezen... Als ge nu niet wilt dat ik een ongeluk doe, dat ik u mijn degen door de ribben steek, als goed leerling van don Diego, zeg dan wat gij hier doen komt! Santa Fé de Bogota!

— Ge vloekt, Jan!

— En daar zult gij u hiernamaals voor verantwoorden... Wat is er gebeurd?... Spreek...

— Wel ik heb goed nieuws... Ik heb geloopen, Jan, omdat ik vreesde achtervolgd te worden... Ik heb het middel gevonden om al onze mannen, gij, don Diego, Arroz en de twee roodkoppen bij den keizer te brengen en hem mee te pakken... Er bestaat een onderaardsche gang, die tot aan zijn kamer voert.

— Als dat waar is, sprak Jan, dan hebt gij den hoofdvogel afgeschoten... Zeg me nu eens spoedig wat ge er van weet, waar die gang te vinden is, hoe ge er in geraakt, alles wat wij weten moeten.

— Wel, zei Kobe, ik ken nog niet genoeg Spaansch om dat heel en gansch te begrijpen en zou er toch niet genoeg van onthouden om het volledig over te brengen...

— Wat zijn wij er dan mede vooruit! kreet Jan... Indien wij niet alles nauwkeurig weten, hoe kunnen wij er dan gebruik van maken?

— Voeg er nu maar bij: Kobe, ge zijt een Loenhoutsche ezel...

— Ik heb er veel lust toe!

— Hewel, ge zoudt mij weeral eens lomper schatten dan ik eigenlijk ben...

— De reden?...

— Wel, ge zult zoo aanstonds er al van weten wat ge er maar wilt van hooren... Ge zult de onderaardsche gang leeren kennen, als hadt ge er dagen in verbleven... Panpeloena zit beneden te wachten om u over alles in te lichten...

— Wie zit er beneden? vroeg Jan, die zijn ooren niet kon gelooven.

— De keukenmeid van den kapitein en van den keizer... Ik heb haar medegebracht... Dat was toch het beste, niet waar Jan?

— Gij zijt meer dan goud waard, Kobe, en meer dan uw gewicht van dit edel metaal!

Hij deelde don Diego mede hetgeen zijn vriend hem daar kwam te zeggen.

— Panpeloena hier! Dan zijn we goed af!... Amigo, ik herhaal het nog eens, ik kan het niet genoeg herhalen, ik stel geen vertrouwen in dat wijf...

— Al goed en wel, sprak Jan, maar we zijn scheep en we moeten varen... Waarom zou ze met Kobe naar hier komen en van de gang hebben gesproken, als zij het niet goed met onze onderneming zou meenen?

— Ge zijt nog jong en leerzuchtig, antwoordde don Diego... Om er alles van te weten, Amigo, en om ons allen in één klap te doen vangen... Zij speelt een dubbelzinnige rol!

— Wat denkt ge dan te doen?

— Ja, er staat niets anders op dan maar op den weg te gaan waarop uw gezel ons heeft gevoerd, de vrouw te zien, te hooren en te schatten... Ik ben een menschenkenner.

— Als er geen Ruy Blas voor de pinnen komt, dacht Jan.

En hij zei tot Kobe:

— Laat Panpeloena boven komen, zooals ze in de Poesje te Antwerpen zeggen...

Zijn makker was reeds de trap af en keerde dadelijk terug, vóór zich de keukenmeid in de kamer duwend, daar zij aarzelde binnen te gaan...

Zij maakte eene diepe buiging voor don Diego en voor Jan en bleef in het midden van het vertrek staan.

— Ga zitten, mejuffer Panpeloena, sprak don Diego en schoof haar een zetel toe...

De keukenmeid, die zeker de dertig al enkele jaren achter den rug had, was wel wat dik geworden, maar kon toch nog als eene schoone vrouw gelden, vooral wat haar welgevormd mat gelaat betrof, waarin twee groote, donkere oogen blonken...

— Zeg het nu maar, zei Kobe.

De vrouw keek hem aan en vroeg:

— Wat moet ik zeggen?

— Wel, van die gang...

Don Diego nam het woord, want hij bemerkte dat er zoo tot geen uitslag zou te geraken zijn.

— Mejuffer Panpeloena, gij weet wie wij zijn en wat wij van plan zijn te doen?

De meid knikte bevestigend.

— Onze jonge vriend heeft ons medegedeeld, dat gij bereid zijt ons te helpen?

De tong van Panpeloena kwam nu los en het was als een waterval van woorden die uit haren mond stroomde:

— Ja, omdat hij het mij heeft gevraagd... Voor hem wil ik alles doen...

Hij heeft mij gezegd dat hij en zijne vrienden den keizer willen verlossen...

Gij weet echter niet hoe ge dat aan boord moet leggen.

Ik wel en als ge mijn raad wilt volgen, zal dat morgen al gedaan zijn...

Zal dat kunnen gaan?

— Het zal er van afhangen wat wij moeten doen!

— Over hoeveel man beschikt gij?

Dat zal ik aan uw neus niet hangen, dacht don Diego.

En hij antwoordde met klem:

— Over tienduizend als het noodig blijkt

Panpaloena begon te lachen.

— Dat is negenduizend negenhonderd vijfen-negentig te veel, meende ze. Een viertal vastberaden mannen is voldoende om den keizer uit het klooster te halen... Om hem niet terug te zien gevangen nemen, zult ge er misschien wel enkele honderd noodig hebben, want er liggen nog al veel soldaten van Juarez in den omtrek gekampeerd...

Alfonso de Puebla zal het onmogelijke doen om hem terug in handen te krijgen, want zijn leven staat op het spel... Is er eene goede schuilplaats voor den keizer hier in den omtrek in gereedheid gebracht?

— Zeker...

— Waar?...

Don Diego antwoordde niet. De vraag kwam zoo onverwachts en was wel van aard om mistrouwen in te boezemen.

Panpaloena bemerkte dat de don aarzelde hare vraag te beantwoorden.

— Gij stelt geen vertrouwen in mij? vroeg zij.

— Toch wel, maar...

— Ge zult dien « maar » moeten laten wegvallen, heerschap, of we zullen niet samen kunnen werken...

Het is u wellicht niet mogelijk te gelooven dat mijn liefde voor Kobe alleen mij kan aanzetten om aan uw stout waagspel mede te helpen?

Daarin hebt gij gelijk en er bestaat ook nog een ander drijfveer...

Ik zal ze u laten kennen en dan zult ge wellicht meer betrouwen in mij kunnen stellen...

Toen ik bemerkt heb dat Kobe den keizer een briefje overhandigde, was ik eerst van plan hem bij den kapitein te gaan aanklagen, niettegenstaande ik toen reeds veel van hem hield...

Heb ik het niet gedaan, dan is het geweest omdat mij plots werd ingegeven dat ik den keizer, of beter gezegd zijne bemalin dankbaarheid schuldig was en het een plicht voor mij was iets voor den vorst te doen...

Kobe had zijn rooien knevel tusschen duim en wijsvinger der beide handen genomen en draaide zenuwachtig aan de twee punten.

Panpaloena keek hem met angst in de oogen aan en vroeg hem:

— Wees niet gram, Kobe... De heeren moeten er toch alles van weten en ze zullen wel beseffen dat het toch vooral voor u is dat ik het doe...

— Babbel maar op, zoo deed de Loenhoutsche zich verstaan... Het verveelt mij, omdat ik er geen woord van versta...

— Ik zal het u straks nauwkeurig voortvertellen, sprak Jan.

— Verstaat gij dan zoo goed dat getater?

— Grootendeels en de rest zal don Diego mij wel uitleggen als ik het hem vraag.

— Laat ze dan haar woordenmolen maar weer in gang zetten en zeg haar dat ik er niets tegen heb, of ze blijft er nog in stikken...

En Panpaloena begon haar verhaal:

— Mijn naam is eigenlijk Juania de Bella de Panpaloena...

— Wat zegt ze, Jan, onderbrak Kobe, die de ooren had gespitst bij al die woorden, die den naam uitmaakten zijner uitverkoren keukenmeid.

— Zij beweert dat ze een naam heeft eens zoo lang als die van den baron van Loenhout... Zijt ge nu niet fier? Als ge met haar trouwt dan zult gij heeten Rooie Kobe van Loenhout de Bella de Panpeloena... Als de tong van uwe dorpsgenooten daar niet op uitschuift, dan laat ik mij kappen...

— Het kan zeer belangrijk zijn hetgeen gij malkaar te vertellen weet, zei don Diego, maar handel dat als het u belieft eene andere maal af, want anders geraken we nooit uit Panpeloena's geschiedenis... Wij luisteren, mejuffer Juanita...

De meid vervolgde:

— Mijn voorouders stamden uit eene adellijke Spaansche familie, die in Brazilië als Staatsambtenaren kwamen en wier leden naar verschillende streken van Zuid-Amerika uitweken... Mijn grootvader kwam zich te Mexico vestigen, waar hij een groot handelshuis oprichtte en veel geld won, zoodat hij eene aanzienlijke fortuin vergaarde...

Mijn vader was zijn eenige zoon, en toen don de Bella de Panpeloena overleed liet hij zooveel goed achter, dat zijn erfgenaam besloot den handel niet voort te zetten en op breeden voet te leven...

Hij huwde eene schatrijke Mexicaansche, want, zooals het spreekwoord zegt: het water loopt altijd naar de zee...

Eene dochter sproot uit dit huwelijk, en ge kunt u wel voorstellen hoe dit kind werd vertroeteld en in weelde opgevoed...

Mijn vader had zich nooit met Staatszaken ingelaten tot hij vriendschap aanknoopte met een Mexicaan, die aan het hoofd stond van een bende mannen, die uit den vreemde waren gekomen, met de Mexicanen niet het geringste verband hadden, echte gelukzoekers, die meenden een baantje te hebben gevonden door zich de beschermers der Indianen te verklaren, welk volk, volgens hen, in zijn eigen land als paria's werden behandeld en mishandeld...

Hoe mijn vader zich bij hen aansloot, hij die uit eene adellijke familie voortsproot, is mij altijd een raadsel geweest.

Wat kon het hem maken wat er met de Indianen gebeurde en hoe die roodhuiden door hun blanke meesters werden uitgebuit, achtervolgd, uitgemoord... Het deed ons toch geen leed en verdienden die halve wilden wel een beter lot?

Waarom zijn nieuwe vriend, die een Mexicaan was van het zuiverste ras, die ook van Spanjaarden en Franschen verwenscht was, er had kunnen toe besluiten als leider van deze vreemdelingen op te treden, is beter uit te leggen...

Zijn doel was een opstand van al de stammen der roodhuiden op touw te zetten, zich van de regeering van Mexico meester te maken, een roodhuid tot vorst te doen uitroepen en, als hoofd der raadgevers van de kroon, het land zelf te regeeren...

Misschien was zijn doel wel later, door eene Staatsgreep, zoo noemt men dat als ik een goed geheugen bezit, tot keizer van ons land te worden uitgeroepen...

Heeft mijn vader zich ook door het vooruitzicht van een groot man te worden aan het hoofd van Mexico laten medeslepen? Het is toch de eenige verklaring van zijn onbedacht optreden, dat met zijn gevoelens van edelman niet kon stroken.

Zooals het vooral, in zulke gevaarlijke ondernemingen het geval is, waren er tusschen de aanverders van het verbond verraders gedrongen en toen alles gereed was om den opstand over het gansche land te doen losbreken, werden de leiders aangehouden en in de gevangenis opgesloten...

Onderscheidene dezer mannen werden tot de doodstraf verwezen en terechtgesteld...

Mijn vader, dank de invloedrijke lieden die zich zijn geval aantrokken, werd tot verbanning verwezen en over de grenzen gezet...

Daar al wat hij bezat aangeslagen was geworden, had hij te nauwernood enkele dagen te leven van het geld dat hem gegeven was geworden...

Wij gingen hem vervoegen met ledige handen, want de rijke vrienden die hij in Mexico bezat, bekloegen ons zeer, maar vonden toch dat mijn vader bekomen had hetgeen hij verdiend had door zich het lot der vuige roodhuiden aan te trekken en weigerden ons met goud te steunen.

Zoo gaat het trouwens altijd in het leven: zoolang gij invloed bezit, de menschen dienst kunt bewijzen of met uw geld voorthelpen, telt ge niets dan vrienden, maar den dag dat gij uw macht kwijt geraakt of uw geld verliest, zijn die u zoo verknochte lieden als bij tooverslag verdwenen...

— Dat is gezonde filosofie, meende don Diego en de ondervinding heeft mij geleerd dat het immer zoo is, zonder uitzondering...

— Mijn vader en mijne moeder moesten werk zoeken, om in hun nooddruft te voorzien en mij groot te brengen...

Is men gewoon geweest van jongs af te arbeiden voor een karig loon, dan weet men niet beter, en men kan zich stellen in zijn lot, maar is men in weelde en zonder iets te moeten doen voor zijn bestaan door de wereld gekomen, dan is het eene erge straf te moeten slaven voor zijn brood...

Mijne ouders hielden het dan ook niet lang vol en op zes maanden tijd volgden zij malkaar naar het graf, door verdriet en heimwee gedood...

Ik bleef alleen en, jonger en sterker, kon ik mijn leed te boven komen en in mijn post, bij brave lieden, als kokin mijn bestaan winnen.

Leefde ik niet gelukkig, ik had geen zorgen voor den dag van morgen en had besloten maar te berusten in mijn lot...

Toen werd Maximiliaan tot keizer van Mexico uitgeroepen en vele bannelingen mochten naar hun vaderland terugkeeren en een aantal werd terug in het bezit hunner verbeurd verklaarde bezittingen gesteld...

Een oogenblik dacht ik er aan terug naar Mexico te reizen en ook mijn rechten te doen gelden...

Het noodlot had echter de wilskracht, die wellicht vroeger in mij bestond, gansch neergebeukt, en ik kwam, na lang aarzelen, tot het besluit maar te blijven waar ik was en als dienstmeid mijn leven te eindigen...

Hoelang zal het keizerrijk duren, vroeg ik mij af... De Mexicanen verbranden nog al gemakkelijk hetgeen zij enkele uren vroeger aanbeden hebben, en de vorst kan binnen enkele maanden, enkele weken misschien, van den troon geworpen worden...

Wat zou het mij dan gebaat hebben voor zulk een korte spanne tijds weer Juanita de Bella de Panpeloena geweest te zijn, om opnieuw de baan op te moeten en mijn kost te zoeken...

Maar het lot had er anders over beslist...

Ik ontmoette Gonzales, die thans in dienst is van de Puebla en de vriend van Kobe is geworden...

— Na de indompeling van den heer Gil Blas in het siroopvat, lachte don Diego.

En de Rooie lachte luidop mede...

— Gonzales was in dienst van mijn vader geweest... Zooals al onze bedienden was hij steeds goed behandeld geworden, want, had mijn vader het voor de roodhuiden opgenomen, ook aan de blanken had hij immer eenig degelijk bestaan bezorgd en gaf zelf in zijn woning het voorbeeld...

Gonzales had ook veel voor mij over en, daar hij tot de partijgangers van het keizerrijk behoorde — hij is nog steeds een aanhanger van Maximiliaan — gaf hij mij den raad mij tot den vorst te richten en wist mij te bepraten...

In zijn gezelschap ondernam ik de reis naar Mexico en hij wist het te bewerken dat ik tot een der secretarissen van den keizer werd toegelaten, om mijne zaak te bepleiten...

Deze beloofde mij al te zullen doen wat mogelijk was om mij weer mijn rang en mijn fortuin terug te bezorgen...

Onderscheiden malen ging ik bij hem aankloppen, maar telkens wist hij mij met beloften te paaien...

Eindelijk, na tusschen hoop en vrees te hebben geleefd gedurende een geruimen tijd, wees de man mij kortweg de deur met de mededeeling, dat de keizer er niet voor te vinden was Mexicanen, die een oproer van Indianen hadden willen uitlokken, onder zijn hoede te nemen...

— Niet de keizer, meende Gonzales, maar de lieden zijner onmiddellijke omgeving, die de Indianen vreezen, hebben dat besluit genomen...

Het is noodig dat wij den vorst zelf kunnen naderen...

Een paar dagen later kwam hij mij welgezind opzoeken.

— Ik geloof dat ik het gevonden heb, zoo sprak hij. Invloedrijke vrienden hebben voor u gewerkt... Morgen zult gij bij de keizerin worden gebracht... Gij kunt haar uw lijdensgeschiedenis bekend maken...

Zij is een engel van goedheid, heeft nooit iets aan den keizer gevraagd dat niet werd ingewilligd en ik ben er overtuigd van dat zij er in gelukken zal mejuffer de Bella de Panpeloena weer in het bezit te stellen van naam en fortuin harer voorouders...

Ik mocht inderdaad de eer genieten met de keizerin te spreken, en zij beloofde mij dat ze zich mijn lot zou aantrekken en mijn wenschen zou kunnen doen inwilligen.

Ik was voor het ongeluk geboren!

De keizer weigerde halsstarrig zich bezig te houden met de dochter van den aanstoker der Indianen en mijn verzoek werd opnieuw afgewezen...

Gonzales kon verkrijgen dat ik eene tweede maal door de keizerin Charlotte werd ontvangen, die mij nogmaals, met tranen in de oogen door mijn geschiedenis diep bewogen, de belofte aflegde bij den keizer te zullen aandringen om hem van gedragslijn te doen veranderen...

Maar de vorstin vertrok naar de landen over den Oceaan, de gelukster van Juarez steeg weer helder aan den hemel en ik was op het punt terug mijn vaderland te ontvluchten, wat mij echter door Gonzales werd verhinderd...

— Niemand zal u hier kwaad doen, zoo meende hij, en het goede recht zal zegevieren... Maximiliaan zal weer onze heer en meester worden, de keizerin zal terugkeeren en hare belofte houden...

Na eenigen tijd trad hij in dienst van den kapitein de Puabla en kon mij hier in het klooster als keukenmeid van zijn meester doen aannemen...

— Niemand, zei hij, zal u hier komen zoeken... Ik heb dezen dienst verkregen, omdat ik vernomen had dat de kapitein het bevel over de wacht van Maximiliaan's gevangenis zou voeren en ik wellicht iets zou kunnen doen om het lot van den vorst te verzachten... Wie weet is er niets te verrichten om hem aan de klauwen zijner vijanden te ontrukken...

Zoo kwam, eindigde Panpeloena haar verhaal, dat ik eerst, toen ik Koba den keizer een briefje zag in de hand stoppen, de gedachte in mij op kwam hem te verraden, want ik heb niet veel voor den keizer over, die mij steeds heeft afgewezen...

Maar toen kwam het beeld zijner gemalin, van de goede keizerin Charlotte mij voor den geest en dat deed mij er toe besluiten een slot voor mijn mond te houden...

En als Kobe mij alles heeft bekend gemaakt, heb ik gezworen hem te helpen...

Ik heb ook Gonzales aangesproken, en, zonder hem al te zeggen wat ik er van weet, hem bekend gemaakt dat er pogingen zouden in het werk worden gesteld om den vorst uit zijne gevangenis te verlossen...

Hij is bereid te helpen en gij kunt op hem rekenen als op u zelf... Hij is een man uit één stuk en een man van de daad.

De zeer beweeglijke don Diego, die gewoonlijk van het eene uiterste in het andere viel, trad op Panpeloena toe, opende de armen, als wilde hij haar aan de borst drukken, maar deed het niet... Hij greep hare beide handen in de zijne en riep uit:

— Gij zijt een vrouw van de daad!... Ik bid u mij het niet euvel op te nemen, als ik u thans zeg dat ik geen vertrouwen in u stelde... Nu ik echter uwe geschiedenis heb gehoord en de drijfveer ken van uw medewerking aan onze onderneming, ben ik gelukkig u in onzen kring te zien... En is de keizer weer terug door ons op zijnen troon gebracht, dan zal ik er voor zorgen, mijn eerewoord daarop, dat gij weer te Mexico de hooggeplaatste Juanita de Bella de Panpeloena zult wezen...

— Een slechte zaak voor Kobe, dacht Jan, want dan zal hij nog weinig kans hebben de edele dame in haren bakoven te steken!

Hij vroeg aan de keukenmeid van de Puabla:

— Mijn vriend heeft mij medegedeeld dat gij het middel weet om ons tot bij den keizer te brengen en hem langs den weg dien wij genomen hebben zullen kunnen medevoeren.

Hij sprak ons van een onderaardsche gang, en zei dat hij u had medegebracht om ons daarover in te lichten...

— Inderdaad, antwoordde Panpeloena, maar ik heb er aan gehouden u eerst mijn levensloop in het kort bekend te maken, om u te doen inzien wat mij beweegt iets voor den vorst te doen...

Er bestaat inderdaad een lange gang, onder den grond met stevige welfsels en muren gebouwd, die van het klooster uit naar het open veld voert...

Het is Gonzales die mij er van gewaagd heeft, toen ik hem over uw plannen heb gesproken...

Gansch toevallig heeft hij dezen geheimen weg ontdekt...

Ge moet weten dat de vertrouwde soldaten van de Puabla op beurt des nachts moeten waken in de kamer naast het vertrek waar de keizer slaapt en dat slechts langs daar kan worden bereikt...

Gaat de kapitein niet uit tegen den avond, hetgeen hem gewoonlijk eens per week geburt, dan wordt Gonzales deze waakdienst opgedragen...

Hoofdzaak is het dan niet in te slapen, want mocht de officier die op ronde is bemerken dat de waker de oogen heeft gesloten, dan zou eene zeer strenge straf volgen, de doodstraf zegt Gonzales, en de kapitein zou voor zijn vertrouweling niets kunnen doen...

De waker moet dus allerlei bezigheden zoeken, om den slaap te ontvluchten...

In het vertrek waar hij de wacht moet houden hangen een viertal schilderingen, in groote eiken kaders ingelijst, en die paters van het klooster voorstellen, waarschijnlijk oversten, abten of zooiets in dien aard...

Ze zijn niet in kleuren, maar in bruine verf van verschillende tinten geschilderd en op een soort dambord als achtergrond...

Het zijn zeer zonderlinge beeltenissen.

— Zouden die aardige menschen op paneel geschilderd zijn? vroeg Gonzales zich af, die reeds dikwerf de monniken had aangestaard, die hem ook bekeken met glanzende oogen, die hem schenen te volgen als hij naar een anderen kant van het vertrek ging...

Hij nam een stoel, zoodat hij daarop staande, met de handen de portretten kon betasten, en werd gewaar dat ze op hout waren gemaald geworden...

Het glinsteren der oogen trof hem nog meer, nu hij er dichterbij stond, en hij betastte ook de kijkers van den pater.

Tot zijne niet geringe verbazing waren zij niet geschilderd, doch in de oogholten gezet en van een harde, glimmende stof gemaakt, die aan gekleurd glas deed denken...

Bij het wrijven over het rechter oog was het hem alsof het bewoog en toen hij er wat krachtiger op drukte schoof het geheel terzijde in de oogholte en verdween...

Terzelfdertijd schoof een gedeelte van het eiken beschot van den wand weg en eene opening was zichtbaar...

Gonzales sprong van den stoel, nam de kaars van de tafel en verlichtte het gat dat voor hem lag...

Een houten trap deed zich aan zijne verbaasde blikken voor...

Gonzales dacht er eens goed over na wat hij doen moest...

Naar beneden gaan?

Dan kom ik wellicht in een onderaardsche gang terecht, zoo giste hij, want daar zijn alle kloosters van voorzien, en ik heb tijd noodig om na te gaan waar hij uitgeeft...

Ondertusschen kan er een officier komen en hij stelt vast dat ik mijn post heb verlaten...

Daarbij weet hij dan ook dat er hier een geheime doorgang bestaat...

— Neen, het zou onvoorzichtig zijn thans eene navorsching te wagen...

Ik ga de deur sluiten en morgen hier terugkomen, met wat gereedschap dat ik kan noodig hebben, eene lantaren, een hamer en een breekijzer...

In den dag is hier niemand en ik vind al den tijd om op mijn gemak alles te onderzoeken...

Hij wilde met een ruk het beschot terug voor de opening trekken, maar hij gelukte er niet in...

Ik zal eens naar het oog van den pater gaan kijken, zoo sprak hij, dat wellicht dient benuttigd om de deur van de trap weer dicht te krijgen...

Op den stoel, stak hij den vinger in de oogholte van het portret, maar het oog, dat weggezonken was, kon hij niet terug naar voren brengen...

— Dat gaat niet!... Wat moet ik nu aanvangen?... Ik kan toch het gat niet open laten... Maar, het is waar, de vent heeft twee karbonkels in zijn gevel staan... Dat ik daar niet eerder heb aan gedacht!

Hij duwde op het andere oog en voelde het bewegen.

Het zonk in de holte en hij hoorde dat het beschot zich sloot...

De twee kijkers van den monnik stonden nu weer op hunne plaats en glinsterden hem zooals vroeger star starend tegen.

— Dat weet ik er nu al van, dacht Gonzales, en morgen zal ik trachten er meer wetenschap van op te doen...

De nacht duurde zeer lang, zoo heeft de man mij gezegd, en meer dan eens bekroop hem de lust het beschot weer te openen en toch maar de trap af te dalen...

De vrees zijn post te verlaten en betrapt te worden weerhield hem echter dat voornemen uit te voeren en het was eerst 's anderdaags dat hij er zich aan waagde...

Voorzien van eene kleine lantaren, koorden, een handbijltje, een hamer en een breekijzer begaf hij zich naar de wachtkamer en deed het oog van den pater werken, om toegang tot de trap te bekomen...

— Zou er geen middel zijn, zoo vroeg hij zich af, het beschot achter mij te sluiten?

Er komt gewoonlijk geen mensch in de kamer, maar het zou toch kunnen gebeuren dat er, nu het niet gewenscht is, de een of de ander verscheen, die er niets te maken heeft, maar er toch komt om mij te foppen...

Dat gaat zoo in zulke omstandigheden...

Hij lichtte met het lantarentje het kleine trapportaaltje in alle richtingen af en zijn oog viel op een rond stukje hout, een handpalm groot, met de ruitjes van een dambord gekleurd, zooals de achtergrond der portretten van de paters, en dat in het midden een glimmenden steen droeg...

— Dat zal de knop zijn, die de deur moet sluiten, zoo meende Gonzales, en hij drukte met den vinger op het blinkend stipje...

Het beschut gleed in de kamer op zijn plaats...

Hij had juist geraden...

Opnieuw deed hij den steen werken en het beschot werd geopend...

— Dat gaat opperbest, zei hij... Ik weet nu hoe ik hier in en uit moet geraken...

Hij daalde een vijftiental treden af en, zooals hij het had voorzien, bevond hij zich in een twee meter breede gang, met een rond gewelf op een paar meter hoogte, het alles uit groote rotsblokken gebouwd, die bekapt, een tamelijk effen vloer vertoonden...

Er heerschte eene erg benauwde lucht in de gang, wat deed veronderstellen dat hij niet in open lucht uitmondde, maar in een ander gedeelte van het klooster...

Gonzales was echter te veel door de nieuwsgierigheid gedreven om niet verder te gaan en hij zette zijn nasporingen voort...

Na een aantal meter verder te zijn gestapt, over den harden grond, stond hij voor eene deur, die den weg afsloot...

— Wat ligt daar achter, zoo vroeg hij zich af... Een trap die mij weer naar een kamer brengt, waar ik misschien geen middel vind om onopgemerkt weg te komen?

Men kan er mij toch niet voor dood doen... Ik zeg dan hoe ik de trap heb ontdekt en eens ben gaan zien hoe het er beneden uitzag.

Nu eens goed gezocht hoe deze deur open te krijgen is... Er zal hier of daar weer een patersoog glimmen!

Hij lichtte de houten deur van onder tot boven af en zocht langs de zijwanden, maar niets kon hij opmerken, dat op een glinsterend steentje geleek...

— Misschien gaat zij open zonder geheim, zoo dacht hij, en hij wilde de deur doen wijken met er eerst met de handen, dan met den schouder tegen te duwen, maar dat alles zonder uitslag...

Een nieuw onderzoek met de lantaren bracht hem niets...

Gonzales was danig zenuwachtig geworden, hij was boos op zich zelf omdat hij geen middelen vond om dezen hinderpaal weg te ruimen, en hij stampte met den voet als een ongeduldig paard met den achterpoot...

De deur ging open...

De man bemerkte nu dat er in de vloer een losse steen lag, die, werd hij aangeraakt door een zwaren voettred, het geheime slot deed werken...

— De hemel helpt mij, meende Gonzales, en dat beduidt: ga voort, ge doet wat ge doen moet...

Weer lag een gang voor hem, gebouwd zooals het gedeelte dat hij reeds betreden had en waar dezelfde verstikkende bedorven lucht moest ingeademd worden...

— Het mag niet lang meer duren, zoo dacht hij, of ik val hier en kom nooit meer boven de aarde...

Hij stond voor eene tweede poort...

Het kostte hem weinig moeite om doorgang te bekomen, want zij was gemaakt als de eerste en een steen in den vloer deed het geheim slot werken.

Een vloed frissche lucht stroomde Gonzales tegen en hij zwolg ze met groote teugen in...

Na nog een honderdtal stappen te hebben gegaan, schemerde het daglicht en Gonzales bevond zich een stond later voor eene opening, die met groen gewas afgesloten was, dat hij met zijn bijltje gemakkelijk kon verwijderen...

Toen hij naar buiten was gekropen, bevond hij zich op een klein, rotsachtig heuveltje, dat uitzicht gaf op eene wijde vlakte...

Hij herkende onmiddellijk de plaats waar hij zich bevond, een eind bezijden het klooster en tusschen dat laatste en een dicht bosch, dat naar de stad zich uitstrekte, en een schuilplaats bood voor degenen die langs den onderaardsche gang het klooster ontvlucht waren en, daar hun achtervolgers wellicht door de twee deuren werden opgehouden, den tijd vinden de vlakte over te steken en in het dichte woud te verdwijnen...

De plaats van den uitgang, dien niemand daar langs buiten, zou gaan zoeken, was goed gekozen.

Gonzales nam nog eens goed de gelegenheid op en kroop dan terug de gang in...

Zonder hindernis kon hij de twee deuren openen en sluiten en het vertrek naast de kamers van den keizer bereiken, waar het oog van den monnik het beschot weer in zijn gewonen toestand bracht...

Nu weet gij er zooveel van als ik en laat het aan u natuurlijk over te beslissen of gij van dat geheim gebruik wilt maken om den keizer te verlossen...

— Of wij er gebruik zullen van maken! kreet don Diego... Maar beste juffer, als deze onderaardsche weg voor ons gemaakt ware, hij zou niet beter kunnen gebouwd zijn geworden!... Of wij er gebruik zullen van maken, Madre de Dios!... Morgen reeds, misschien dezen avond...

Panpeloena glimlachte...

— Zoo haastig niet, zei ze... Ge moet volstrekt wachten tot Gonzales dienst in de kamer der portretten heeft, dat begrijpt ge toch wel...

— Het is waar, zuchtte don Diego.

— En wij moeten toch onze eedgenooten verwittigen ook, deed Jan opmerken...

— Ge weet dat Gonzales, sprak de keukenmeid, daar slechts dan de wacht optrekt als de kapitein niet uitgaat en ik weet niet wanneer dat zijn zal...

— Ik zal er dezen avond voor zorgen, mompelde don Diego, dat hij morgen niet kan buitenkomen... Ik zal hem eenige dagen kamerarrest bezorgen...

— Hewel, vroeg Kobe, wat denkt ge er zooal van, Jan?...

— Wel dat gij en Panpeloena, en uw vriend

Gonzales van den Heer des Heeren op aarde zijt gezet om den keizer van Mexico te helpen.

— Wat moet ik nu nog doen ?

— Naar het klooster terugkeeren en afwachten hetgeen er zal gebeuren... Ge zult van ons wel hooren en dan doen wat Panpeloena u zal bevelen...

— Wat zegt ge ! kreet Kobe... Bevelen van Panpeloena !... Dat gaat niet, Jan !... Ik ben haar meester... Ik ben een man van de daad !

— Daar twijfelt geen mensch aan, beste Kobe... Ge verstaat mij verkeerd... Ik wil beduiden, de bevelen van den Witten Vogel, die zij u zal overbrengen... Begrijpt ge mij ?...

— Dat is wat anders...

Het een en ander werd nog met Panpeloena afgesproken en zij verliet met Rooie Kobe de herberg om naar het klooster terug te gaan...

Toen ze weg waren, danste don Diego een paar keeren rond de kamer, als een kind dat zoo zijne groote vreugde lucht geeft en zong daarbij een Spaansch liedje...

Jan keek hem verbaasd aan.

— Ja, amigo, sprak de don, ja, ik weet niet hoe ik mijn geluk moet vieren !... Zoo heeft de hemel mij nog nooit begunstigd !... En dat zoo opeens...

Hij liep de kamer uit, de trap af en kwam na eenige oogenblikken terug met eene kruik wijn en bekers, die hij vulde.

— Op de verlossing van den keizer ! riep hij uit...

Hij dronk, maar zette zijn beker, slechts half ledig, tegen zijne gewoonte in, op de tafel...

— Domme ezel ! kreet hij...

— Is dat tot mij ? vroeg Jan onthutst.

— Neen, amigo, dat is tot den edelen don Diego... Hoe is het toch mogelijk zooiets te vergeten.

— Wat dan ?

— Wel ik was van plan een briefje te schrijven om den keizer te verwittigen en het aan Panpeloena te geven, die wel het middel zou vinden om het den vorst te overhandigen en ik vergeet het !...

— Don Diego, mag ik u eens iets vragen ?... Gelooft gij aan de levensgeschiedenis der keukenmeid ?

— En waarom niet ? Wat belang zou zij er bij vinden ons dat alles wijs te maken, als het met de waarheid zou overhoop liggen ?

— Om ons vertrouwen in te boezemen...

— Begint gij nu te twijfelen, amigo ?

— Denkt gij, don Diego, dat die historie van den onderaardsche gang echt is ?

— Hij zal toch wel bestaan !

— Ja, maar de ontdekking door Gonzales schijnt me niet geloofswaardig.

— Waarom zou Panpeloena ze dan verhaald hebben ?

— Om Gonzales in onzen kring te brengen van de soldaten van onzen vriend Alfonso ! en ons op een gegeven oogenblik allen in de gang of in het klooster in handen te leveren.

— Gij bederft al mijn vreugde !... Och, kom, ge weet niet wat ge vertelt.. Panpeloena is te vertrouwen, een voorgevoel zegt het mij, en ge weet, dat heeft bij mij nog nooit gefaald... En als ge twijfelt aan de trouw van Panpeloena dan kunt ge Gonzales beschouwen als een echte bondgenoot...

Op onze gezondheid !

We gaan nu de speelkamer van Gil Blas opzoeken en er trachten mijn vriend den kapitein Alfonso de Puabla uit zijn huid te doen springen.

— Wat wilt ge doen ?

— Met hem twisten dat het stof in de buurt vliegt.

— De reden ?

— Ik wensch hem voor minstens acht dagen op zijn bed te doen blijven, om Gonzales de gelegenheid te geven den keizer des nachts te bewaken...

— Hoe gaat ge dat aan boord leggen ?

— Dat zult ge wel zien... De omstandigheden zullen mij doen handelen... Kom, want we mogen geen tijd verliezen. Dezen nacht nog wil ik naar onze grot rijden, om er met den Witten Vogel overleg te plegen...

Toen zij reeds op de trap stonden, riep don Diego uit...

— Is er nog iets dommer dan een muilezel ?

— Ja, antwoordde Jan lachend, twee muilezels.

— Hewel, dan ben ik er een dubbele !... Het briefje voor den keizer, dat ik Gonzales moet geven !...

Hij keerde terug in de kamer en schreef het volgende op een strookje papier:

« Sire,

» Uwe vrienden zijn nog steeds aan het » werk... Moed... Een dezer dagen, of beter » gezegd, een dezer nachten, zullen zij Uwe » Majesteit eerbiedig komen verzoeken hen te » volgen... Wat er ook gebeuren moge, ver- » gezel de mannen die Uwe Majesteit het » woord Panpeloena zullen laten hooren. Zij » zullen u terug naar den troon brengen... »

En hij teekende het briefje weder met eene kleine *d* en eene groote *D*.

Als ik de minister zal zijn, zoo dacht hij, dan zal de naam Panpeloena hem niet onbekend zijn en ik zal voor de edele Juanita alles kunnen doen...

Hij keek eens in den spiegel, lachte zijn beeld toe en murmelde:

— Don Diego, gij zijt ook een man van de daad !

Hij vervoegde Jan van 't Schelleken, die beneden stond te wachten en zij togen naar het huis van Gil Blas...

Toen zij er binnentraden, was Alfonso de Puabla reeds aan de speeltafel gezeten.

Handdrukken werden gewisseld en de don vroeg:

— Hoe stelt het de schoone Carmen, uwe nicht ?

— Nog steeds bedlegerig...

— Dat is opperbest.

Don Diego had zonder het te willen, zonder het te weten zijne gedachte luidop vertolkt.

— Wat is er opperbest ? vroeg de kapitein verbaasd. Dat mijne nicht nog altijd ziek te bed ligt ?

— Och neen, antwoordde de andere wat onthutst, ik wil beduiden dat zij niet zieker is geworden, dat zij aan de beterhand is.

— Dat heb ik toch niet gezegd !

— Ik heb het zoo verstaan... Trouwens, beste vriend, ik heb toch het recht te zeggen wat ik wil, geloof ik.

— Als u dat zooveel plezier kan doen, te zeggen « opperbest », waar dat volstrekt niet past, geef ik er u gaarne oorlof toe...

— Ik heb volstrekt van niemand oorlof noodig, zei don Diego bits, om te zeggen wat mij lust !

Alfonso keek zijn vriend met groote oogen aan en zei eenigszins gekrenkt:

— Het is bijna of gij wilt ruzie zoeken !

— Als ge dat zoo wilt opnemen, mij goed.

De kapitein hield de woede, die wilde uitbarsten, met geweld in, want hij dacht aan zijn speelschuld, en sprak op een toon dien hij zoo kalm mogelijk maakte:

— Slecht gezind vandaag ?

— Zeer slecht...

— Laat ons dan maar voort spelen... Als ge wint zal die kwade bui wel overgaan.

— Mogelijk, maar als ik verlies, moet ik op iemand mijne kwade buien uitwerken, of ik kan dezen nacht geen oog sluiten, en om dat te verhinderen zou ik een evennaaste naar de andere wereld zenden...

— Slaapt gij dan gerust, scherste de andere, als ge een moord op uw geweten hebt ?

— Dan zijn mijn zenuwen weer kalm...

— Ik hoop dat ge mij niet tot slachtoffer zult kiezen, don Diego ?

— Dat is me gelijk !

— Mogelijk, maar mij niet... Ik keer de kaarten... Gij hebt gewonnen...

— Ik verdubbel den inzet...

Hij won nog een paar keeren, maar dan verbleekte zijne gelukster, om geheel te verdwijnen in de nevels van den tegenslag...

Don Diego verdubbelde steeds, maar verloor slag op slag.

— Nu komt de gelegenheid, zoo overwoog hij, om den twist te doen ontvlammen en al mijn goud niet te zien overgaan naar de zakken van dien gemeenen deugniet... Op het laatst zou hij zijn speelschuld kunnen betalen met mijn eigen goud... Dat gaat niet, beste Alfonso !...

En hij sprak:

— Ik heb geen lust meer om voort te spelen...

— Neemt uw neef het spel over ?

Diego antwoordde in de plaats van Jan, met een kort en beslist:

— Neen !...

De kapitein keek hem verbaasd aan.

— Wat beteekent dat ?

— Dat wij met u niet meer spelen.

— De reden ?

— Kan ik u niet laten kennen.

— Waarom niet !

— Daarom...

— Ge zult met mij moeten bekennen, don Diego, dat ge u op een zonderlinge manier aanstelt vandaag, sprak Alfonso op een toon, die de stem deed sidderen en aanduidde dat hij met groote moeite zijne verbolgenheid kon verbergen...

— Heb ik u soms rekenschap te geven over mijn gedragslijn ?

— Ja, dat hebt ge !

Don Diego begon luidop te lachen...

De omstaanden keken malkaar ondervragend aan, want zij begrepen niets van de houding van don Diego, die anders zoo kalm was en met eene zoo bewonderenswaardige bedaardheid zijn goud verloor.

Er hing een hevig onweer in de lucht van Gil Blas' speelhuis. dat begrepen ze...

— Waarom lacht ge, kreet de kapitein, die zijne woede niet meer kon bedwingen en, het gelaat hoogrood gekleurd, rechtsprong.

— Omdat ik er lust toe gevoel, en, thans omdat ge u zoo belachelijk aanstelt.

— Wat ?... Gij beleedigt mij !...

— Als ge 't denkt, mij goed...

— Ik wil oogenblikkelijk weten waarom ge met mij niet meer spelen wilt en waarom gij het uwen neef verbiedt ?

— Begin eerst mijn goud terug te geven, dat ge op uw eerewoord hebt verloren.

De woorden stikten bijna in de keel van de Puabla, die met moeite zeggen kon:

— Dat is niet waardig van een eerlijk man ! Gij zijt geen edelman !

— Ik denk reeds lang hetzelfde van u.

— Gij zijt een schurk !

— En gij een Indiaansche hondsvot ! riep don Diego, die ingelijks was opgerezen...

Een erger verwijt kon een Mexicaan niet treffen.

De kapitein trok eene pistool uit den gordel, maar ontving op ditzelfde oogenblik, over de tafel, van don Diego een zoo sterken slag met de vuist op den arm, dat hij een kreet van pijn slaakte en het wapen op den grond liet vallen...

Terzelfdertijd dat hij met de rechterhand dien stomp toebracht, haalde de don eene pistool uit den gordel en richtte den loop op de borst van de Puabla.

— Geen beweging, riep hij, of ik dood u !

De omstaanders bleven toekijken, zonder een vin te verroeren...

De twee mannen waren geen katten om zonder handschoenen aan te pakken en wie met geen schrammen wilde loopen, moest zich dan maar braaf houden ook...

— Ik zal vandaag niet kalm worden vooraleer ik in de eene of andere menschenhuid een gaatje heb geboord, zei don Diego... Als ge uw vel daartoe leenen wilt, kapitein, ben ik er mee gered...

— Mijn wensch, was het antwoord, is een gaatje in uw pens te maken...

— Er dan maar op los...

Een tweegevecht met den degen had dadelijk plaats...

Don Diego was weer kalm geworden, want hij hanteerde zijn wapen met eene zekerheid die de bewondering van al de toeschouwers opwekte en weerde meesterlijk de aanvallen van zijn tegenstrever af, die niet zoo bedacht en zenuwachtiger den don wilde treffen...

— Een wond in de zijde, zoo dacht Diego, een vleeschwond, niet diep, maar die hem toch acht dagen lang belet buiten te komen... Daar zie...

Het staal boorde in de zijde van den kapitein, die bleek werd, zijn degen liet zakken, wankelde en door de omstanders werd gevat en op een stoel geplaatst...

— Ik heb ongelijk gehad, sprak don Diego, en vatte de hand van de Puabla...

Deze verloor het bewustzijn...

Een dokter werd opgezocht, die de wonde verbond en verklaarde dat er voor geene erge gevolgen te vreezen was.

— Maar de gekwetste mag geen beweging maken, moet eene volledige rust genieten...

Op eene draagberrie werd de Puabla naar het klooster gevoerd...

In den winkel van Gil Blas had don Diego het briefje voor den keizer in de hand van Gonzales geduwd.

— Voor den vorst... Panpeloena, fluisterde hij den knecht toe.

Deze zei niets, maar knipte met het linker oog, om te verstaan te geven dat hij begreep wat men van hem verlangde...

Don Diego betaalde het gelag van hem, van den kapitein en van de toeschouwers die met hem gedronken hadden en verliet haastig met Jan den winkel.

— Ik spring te paard, zoo sprak hij, en rijd zoo snel mijn ros loopen kan naar de grot der verbondenen... Ik geloof dat de Witte Vogel nu wel van verbazing zijn pijp zal loslaten... Gij kunt naar bed..

Een half uur later reed don Diego in den donkeren nacht en floot een lustig deuntje, zoo tevreden was hij over zich zelf...

Het duurde een tijdje eer het signaal van den don gehoord werd door de Indianen, die in de tweede spelonk sliepen, en Snelvoet de toegang opende en den Mexicaan op de aarden trap met eene kaars voorlichtte...

De Witte Vogel kwam uit de slaapplaats te voorschijn, ging bij de tafel zitten, stopte zijne pijp, deed een paar dikke rookwolken walmen en sprak dan:

— Uw laat bezoek in den nacht doet veronderstellen dat er iets bijzonders gebeurd is... Ik luister reeds eenige seconden en ik hoor niets... Is er geen haast bij ?...

— Jawel, antwoordde don Diego, maar ik wachtte tot gij onder stoom zoudt staan...

En hij verhaalde al wat er gebeurd was en wat hij had vernomen...

Toen hij gedaan had, zoog de Indiaan eenige keeren geweldig aan zijne pijp, legde ze op de tafel en sloot de oogen, terwijl don Diego, Arroz en Snelvoet het grootste stilzwijgen bewaarden...